

Online gyermekvédelem

A KISKORÚAK VÉDELME ÉS TUDATOSSÁGRA NEVELÉSE A
DIGITÁLIS VILÁGBAN

AZ ONLINE GYERMEKBIZTONSÁGGAL FOGLALKOZÓ

KÜLÖNLEGES TESTÜLET TÁRSELNÖKEINEK JELENTÉSE

Prof. Dr. Jörg M. Fegert és Dr. Maria Melchior

Előszó

2026 márciusában Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke két különleges tanácsadót – Prof. Dr. Jörg M. Fegertet és Dr. Maria Melchiort – bízott meg azzal, hogy társelnökként vezessék az online gyermekbiztonsággal és a közösségi médiára vonatkozó esetleges életkori korlátozásokkal foglalkozó különleges testületet. A társelnökök azt a feladatot kapták, hogy készítsenek jelentést a testület munkájának eredményeiről, és tegyenek javaslatot azzal kapcsolatban, hogy melyik lenne a legjobb megközelítés, amellyel Európa biztonságosabbá teheti az online világot a gyermekek számára.

A testület, amelynek létrehozását a Bizottság elnöke jelentette be az Unió helyzetéről szóló 2025. évi beszédében, Európa különböző szegleteiből érkező magas rangú tudományos szakértőket, gyakorló szakembereket, ifjúsági és szülői képviselőket és más szakembereket egyesít azzal a céllal, hogy felmérjék a közösségi média kiskorúakra gyakorolt hatását.

*„A fő célunk, hogy a szülők kezébe adjuk az irányítást, és biztonságosabbá tegyük Európát gyermekeink számára. **Ha gyermekeink online biztonságáról van szó, Európa a szülőket segíti, nem a profitot.**”*

*Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke,
az Unió helyzetéről szóló 2025. évi beszéd.*

A különleges testület három alkalommal ülésezett, mindannyiszor különféle területek szakértőinek részvételével. A különleges testület első ülésére 2026. március 5-én került sor, amikor a közösségi média és tágabb értelemben a digitális környezet gyermekekre és serdülőkre gyakorolt hatásával kapcsolatos meglévő tudományos bizonyítékokat vizsgálták.

A testület második alkalommal 2026. április 16-án ülésezett, amikor is a meglévő uniós jogszabályokat és eszközöket, valamint a gyermekek online biztonságának kérdésével foglalkozó nemzeti szakpolitikai megközelítéseket vitatták meg. A testület harmadik ülését 2026. június 16-án tartották, ez alkalommal a gyermekek és a serdülők digitális világban való védelmére és a tudatos internethasználatra való nevelésükre irányuló nemzeti szakpolitikai megközelítésekre és lehetséges ajánlásokra összpontosítottak.

Az ülések keretében megvitattott főbb témák a következők voltak:

- A közösségi médiára és más digitális szolgáltatásokra vonatkozó konkrét életkori korlátozások bevezetésének pozitív és negatív hatásai;

- a kiskorúak védelmére és a tudatos internethasználatra való nevelésükre irányuló, életkoron, társadalmi-gazdasági háttéren és életkor-specifikus kockázatokon alapuló, testre szabott megközelítések;
- beépített/alapértelmezett biztonság, továbbá a közösségimédia- és más digitális szolgáltatók felelőssége;
- oktatással kapcsolatos és figyelemfelkeltő intézkedések a felelősségteljes internethasználat előmozdítása érdekében a gyermekek és serdülők, a szülők és a gondviselők, valamint a tanárok és az oktatók körében;
- a szülők és az oktatók támogatása, valamint a gyermekek és a serdülők felkészítése arra, hogy megragadják a digitális világ kínálta lehetőségeket.

Az e jelentésben közzétett elemzés és ajánlások a testület egyes üléseire meghívott szakértők sokszínű csoportja által tett kulcsfontosságú észrevételeken, valamint a tagállamok – különösen az EU Tanácsának ír elnöksége és a luxemburgi ülés (D9+ miniszteri találkozó) keretében –, harmadik országok (többek között Ausztrália és Brazília), az Európai Parlament és annak képviselői – különösen a gyermekek jogaival foglalkozó közös munkacsoport –, az iparági szereplők, a civil társadalom, a szellemi műhelyek, valamint az egyéb szervezetek (mint például az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala és az Európai Adatvédelmi Testület) képviselőinek részvételével tartott számos további megbeszélés eredményein alapulnak.

Az említett eszmecseréket követően és az összegyűjtött bizonyítékok alapján a társelnökök kidolgozták ajánlásaikat. Bár az ajánlásokért kizárólag a társelnökök felelősek, munkájuk nagymértékben támaszkodik más elismert szakértőkre, szülői és ifjúsági képviselők hozzájárulására, valamint azokra a szakértői anyagokra, amelyet az Európai Bizottság bocsátott a rendelkezésükre.

A jelentés célja, hogy az Európai Bizottság és az uniós tagállamok által a gyermekek online biztonságának megerősítése érdekében javasolt jövőbeli intézkedések alapjául szolgáljon. Ez a független elemzésen alapuló értékelés arra vonatkozó ajánlásokat és ötleteket tartalmaz a gyermekek és serdülők, a szülők és gondviselők, a tanárok és oktatók, valamint a közösségimédia- és más digitális szolgáltatók számára, hogy miként lehet jobban megvédeni a kiskorúakat, és tudatosságra nevelni őket az online világban.

Keretes írás: Hatály és terminológia

Az Ursula von der Leyen elnök által előírt fő feladat az volt, hogy a különleges testület megvitassa a gyermekek online biztonságát és a közösségi médiára vonatkozó esetleges életkori korlátozásokat. Bár e jelentés hatálya megfelel ennek a feladatnak, a különleges testület ülésein folytatott megbeszélések és más politikai fejlemények (például a G7-ek vezetőinek 2026. június 17-i, „Biztonságosabb digitális tér a kiskorúak számára” című felhívása) rávilágítanak arra, hogy a társelnököknek pontosítaniuk kell az e jelentésben használt terminológiát.

A nemzetközi, uniós vagy nemzeti jogi aktusok sérelme nélkül e jelentés a következő kifejezéseket és az ezeknek megfelelő fogalommeghatározásokat használja:

- **Közösségi média és más digitális szolgáltatások (röviden: közösségi média+)** – E jelentés hatályán belül a „közösségi média+” és a „közösségi média és egyéb digitális szolgáltatások” kifejezéseket a kiskorúak számára esetlegesen elérhető olyan szolgáltatások tág meghatározására használjuk, amelyek az életkoruknak nem megfelelő és/vagy kockázatos funkciókat (például függőséget okozó és káros funkciókat, mint a végtelen görgetés, az automatikus lejátszás, az ajánlási algoritmusok és a folyamatosan érkező értesítések) és/vagy tartalmakat tesznek elérhetővé számukra. A közösségimédia- és más digitális szolgáltatásokat nyújthatják többek között a harmadik felektől származó tartalmak közvetítőjeként működő online platformok, például a közösségimédia-felületek, valamint az alkalmazás-áruházak. Ezek közé tartoznak a kiskorúak biztonságára és fejlődésére kockázatot jelentő MI-rendszerek is, beleértve az MI-társakat, a gyermekeket káros kereskedelmi gyakorlatoknak vagy veszélyes kapcsolatoknak kitévő videojátékokat, valamint a kiskorúak számára életkoruknak nem megfelelő hozzáférést lehetővé tevő videomegosztó platformokat.
- **Kiskorúak, gyermekek és serdülők** – A „gyermek” kifejezés jogilag (például az ENSZ gyermekjogi egyezményében) meghatározott használatának sérelme nélkül ez a jelentés úgy találja, hogy a kiskorúak online védelme tekintetében olyan, a fejlődésközpontú megközelítésre van szükség, amely kezeli a különböző életkorokban kitettséget jelentő konkrét kockázatokat és sebezhetőségeket. Ezen elemzés keretében a szerzők a „kiskorú” kifejezést használják valamennyi 18 éves kor (tehát a nagykorúság határa) alatti gyermekre és serdülőre. A „serdülőkorú” kifejezés a 13 és 18 éves kor közötti kiskorúakra vonatkozik. A „gyermek” kifejezés a 13 éves kor alatti kiskorúra vonatkozik. Ez a jelentés a „gyermekjogok” kifejezést használja valamennyi 18 év alatti gyermek jogaira vonatkozóan, a jogi szövegekben meghatározottak szerint. Az „online gyermekbiztonság” kifejezést – amint az a különleges testület megbízásában szerepel – a kiskorúak digitális világban való védelmére és a tudatos internethasználatra való nevelésükre vonatkozó gyűjtőfogalomként használjuk.

Előszó: Biztonságban felnőni a közösségi média+ világában

A digitális technológiák gyors fejlődése gyökeresen megváltoztatta a gyermekek és serdülők nevelkedésének, valamint a társaikkal, szüleikkel, tanáraikkal és a körülöttük lévő világgal folytatott interakcióinak módját. Ugyanakkor az offline világban végzett tevékenységek továbbra is döntő fontosságúak a tanulás szempontjából, mivel előmozdítják a kiskorúak fejlődését alakító érdemi kapcsolatok kialakulását és a tapasztalatszerzést.

A közösségi média+ világa számos lehetőséget kínál a gyermekek és a serdülők számára a tanulásra, a kapcsolatépítésre, a részvételre és az alkotásra. A kiskorúakat azonban meg kell tanítani és fel kell készíteni arra, hogy a bennük rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében meg tudják ragadni ezeket a lehetőségeket.

Ennek ellenére a **közösségi média+ által teremtett terek számos kockázatot is jelentenek** a kiskorúak egészséges fejlődésére és jóllétére nézve. Mindez magában foglalja a függőséget okozó funkciók következtében történő túlzott használat kockázatát, a fejlődést segítő tevékenységek elhanyagolását, a káros tartalmaknak való kitettséget és a nem megfelelő online kapcsolatteremtést. Az említett kockázatokat felerősíti az új technológiák megjelenése, és emiatt bátor, de körültekintő döntéseket kell hozni, hogy megvédjük a gyermekeket és serdülőket az online térben.

A közösségi média és más digitális szolgáltatások széles körű alkalmazása **rendkívüli módon aggasztja a politikai döntéshozókat és a szülőket, tekintettel azokra a veszélyekre, amelyekkel a gyermekek és a serdülők az interneten szembesülnek**. Bár a közösségi médiához és más digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférésre vonatkozó életkori korlátozásokat kritikák érték, **elővigyázatosságból szükség lehet az ilyen lépésekre** mindaddig, ameddig be nem bizonyosodik, hogy a gyermekek és a serdülők biztonságosan férnek hozzá a közösségi média+ tereihez, vagy ameddig nem állnak rendelkezésre biztonságos alternatívák.

Az életkori korlátozások célja nem az, hogy a szülőket és a gondviselőket vagy magukat a gyermekeket és serdülőket tegyék elsődlegesen felelőssé a kiskorúak online biztonságáért. Nem is arra szolgálnak, hogy a szolgáltatókat felmentsék a felelősségvállalás alól. **Elsősorban továbbra is a közösségimédia- és más digitális szolgáltatók felelősek az általuk kifejlesztett és nyújtott szolgáltatások biztonságáért.**

A bizonyítási tehernek a szolgáltatókra, nem pedig a szabályozókra, a szülőkre vagy a gyermekekre kell hárulnia. **Amíg nem igazolják, hogy szolgáltatásaik kialakításuknál fogva biztonságosak, a közösségimédia- és más digitális szolgáltatók tekintetében korlátozni kell a 13 év alatti gyermekek hozzáférését az EU-ban.** Az uniós szintű korlátozások mellett a tagállamok elővigyázatosságból további életkori korlátozásokat vezethetnek be a 13 évnél idősebb serdülők esetében.

Az életkorra vonatkozó, elővigyázatossági célból hozott korlátozások azonnali intézkedések, amelyek célja, hogy a közösségi média+ tereit a használati kultúra megváltoztatása révén biztonságosabbá tegyék a kiskorúak számára. Azon országok első tapasztalatai szerint, amelyekben általános életkori tilalmat vezettek be a közösségi médiához való hozzáférésre vonatkozóan, a legtöbb kiskorú megtalálja a módját e szabályok megkerülésének. Ugyanakkor egyes kiskorúak kivonultak a közösségi média és más digitális szolgáltatások kockázatokat rejtő világából, és így több idejük van offline tevékenységekre (például sportra és személyes közösségi interakciókra). Mindez azt mutatja, hogy a közösségi média+ kiskorúak által történő használatára vonatkozó normákat övező fokozatos változás megvalósítható, és ezt a tényt el kell ismerni.

A változás azonban időigényes. Például a testi fenytés oktatás keretében történő alkalmazására vonatkozó jogszabályi tilalommal kapcsolatban a társadalom hozzáállásának megváltoztatásához több mint egy emberöltőnyi időre volt szükség (például Németországban és Svédországban). A testi fenytés tilalma egyértelművé tette, hogy melyek a szülőkkel, gondviselőkkel, tanárokkal és oktatókkal szemben támasztott elvárások, és kibővítette a közelben tartózkodók szerepvállalását a kiskorúak erőszakmentes nevelésének biztosítása érdekében. Az említett intézkedés sikerét a megfigyelt pozitív tendenciák igazolták, és az intézkedés bevezetése óta folyamatosan végzett értékelések is bizonyították.

Az életkor szerinti korlátozások hatékonyságához a társadalmi attitűd megváltozására is szükség van. A folyamatos értékelés és a hosszú távú nyomon követés segítheti a politikai döntéshozókat annak megítélésében, hogy a kiskorúak és szüleik, gondviselőik és oktatóik szokásai idővel változnak-e.

A mai, közösségi média+ által meghatározott világban felnöve gyermekek és serdülők számára lehetővé kell tenni, hogy egészséges és teljes értékű életet éljenek, és kihasználhassák a közösségi média és más digitális szolgáltatások által kínált lehetőségeket. **A gyermekek jogainak az online világban ugyanúgy érvényesülniük kell, mint az offline környezetben** – a biztonsághoz és a gazdasági kizsákmányolással és a bűnözés minden formájával (különösen a szexuális erőszakkal) szembeni védelemhez való jogtól kezdve az információhoz, az oktatáshoz és a szabadidős tevékenységekhez való hozzáférés jogáig.

„Az elmúlt évtizedekben biztonságosabbá tettük a való világot a gyermekek számára, most ugyanezt kell tennünk a digitális világgal is. A technológia által kínált kecsegtető lehetőségeket úgy kell kiaknáznunk, hogy közben óvjuk a gyermekek biztonságát, egészségét és boldogságát.”

Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke

A gyermekeknek joguk van biztonságos és fejlődésüknek kedvező

környezetben felnőni, online és offline környezetben egyaránt. Miközben a kiskorúakat továbbra is támogatni kell az offline világban, azt is el kell ismernünk, hogy az online környezet egyre fontosabb részévé vált a mindennapi életüknek. Ezért alapértelmezett védelemben kell részesülniük, amelyet valamennyi közösségimédia- és más digitális szolgáltatás használata során biztosítani kell nekik.

A gyermekek online biztonságával kapcsolatos intézkedéseknek a gyermekjogokon kell alapulniuk. Az esetleges életkori korlátozásoknak teljes mértékben tiszteletben kell tartaniuk a gyermekjogokat, arányosnak kell lenniük, és egyensúlyban kell lenniük a gyermekek mindenek felett álló érdekével. A fentiek eléréséhez használt eszközöknek lépést kell tartaniuk a technológiai fejlődéssel.

Bár továbbra is elsősorban a közösségimédia- és más digitális szolgáltatók felelősek az általuk nyújtott szolgáltatások biztonságáért, különösen a kiskorúak esetében, **a gyermekek és a serdülők közösségi média+ környezetben való védelméhez és a tudatosságra való nevelésükhöz különböző szereplők ökoszisztémájára van szükség.** Ilyen szereplők a szabályozók (akiknek a szükséges intézkedések bevezetése a feladatuk) a biztonságos és életkorhoz igazított szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók, valamint a szülők, gondviselők, tanárok és oktatók, akik kulcsszerepet játszanak a kiskorúak online eszközhasználatának felügyeletében és irányításában. A kiskorúak felnövekedését és a közösségi média+ környezetének gyors változásait követve **a törekvés sikere azon áll vagy bukik, hogy ez az ökoszisztéma képes-e összehangolt lépéseket tenni**, közös jövőképük jegyében: azért, hogy a gyermekek és serdülők biztonságosan nőjenek fel a digitális világban.

1. ábra: A kiskorúak online védelmének és tudatosságra nevelésének ökoszisztémája

A politikai lendület felerősítése a gyermekek online biztonságának megerősítése érdekében

Az elmúlt hónapok rávilágítottak, hogy a gyermekek online biztonsága világszerte egyre nagyobb politikai prioritást élvez. **Ausztráliában bevezették a közösségi média használatának késleltetését, és ez – az intézkedés végrehajtásával és folyamatos értékelésével együtt – kulcsfontosságú tanulságokkal szolgált a világ többi része számára.** Más országok – például az Egyesült Királyság és Kanada – jogalkotási javaslattervezetekkel követték az ausztrál példát, Indonézia pedig már be is vezette a tilalmat.

Egy közelmúltbeli jelentés szerint az európaiak 92%-a véli úgy, hogy az EU-nak prioritásként kellene kezelnie a gyermekek és fiatalok online védelmének megerősítésétⁱ.

Az európai vezetők is elkezdtek foglalkozni ezzel a kérdéssel. A 2025. szeptemberében tett jütlandi nyilatkozatⁱⁱ és az egész EU-ra kiterjedő digitális korhatár bevezetését szorgalmazó európai parlamenti állásfoglalásⁱⁱⁱ, az online gyermekbiztonsággal foglalkozó különleges testület Ursula von der Leyen elnök által történő létrehozása, valamint az Európai Tanács közelmúltbeli következtetései^{iv} egyértelműen jelzik, hogy egyre erőteljesebb politikai szándék mutatkozik arra, hogy konkrét lépéseket tegyünk a gyermekeket az online térben fenyegető, folytonosan növekvő kockázatok kezelésére.

2026 júniusában a G7-ek – köztük Kanada, Franciaország, Németország, Olaszország, Japán, az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok és az Európai Unió – első alkalommal állapodtak meg a legmagasabb politikai szinten a kiskorúak kockázatot jelentő digitális szolgáltatásokkal szembeni védelmére vonatkozó közös alapelvekről^v.

Emellett **több uniós tagállam is jogszabályalkotásra készül a gyermekeket és a serdülőket káros hatásoknak kitévő közösségi médiához és más digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés alsó korhatárának megállapításáról.** Franciaország például a korlátozott szolgáltatások feketelistája alapján jelenleg 15 évben állapítaná meg a korhatárt. Görögország 15 éves korhatárt tervez bevezetni az online közösségi hálózati szolgáltatások tekintetében. Dánia mérlegeli a 16 év alatti kiskorúakra vonatkozó korlátozás bevezetését, kiegészítve azzal a lehetőséggel, hogy szülői hozzájárulással alacsonyabb lehessen a korhatár. Svédország a gyermekek 15. életévének betöltéséhez kötött korlátozást tervez, amely alól számos szolgáltatástípus mentesül. Számos más tagállam – Portugáliától és Spanyolországtól Németorszáig és Lengyelorszáig – szintén fontolóra veszi a témával kapcsolatos jogalkotás lehetőségét.

A fentiek tükrében a digitális szolgáltatások egységes európai piacának szétagoltsága valós kockázatot jelent. Emiatt számos tagállam amellet érvel, hogy a kérdésre uniós szinten kell megoldást találni. El kell ismerni, hogy a tagállamok eltérő

kulturális és nemzeti háttérrel rendelkeznek az oktatás, a digitális jártasság és a kiskorúak védelme tekintetében. A széttagoltság miatt előfordulhat, hogy a kiskorúak Unió-szerte eltérő szintű védelemben részesülnek. Mindez azt is jelentené, hogy a szabályozók gyakorlati bonyodalmakkal szembesülhetnének a végrehajtás tekintetében, a szolgáltatókra pedig magasabb megfelelési költségek nehezednének. Ez dominóhatást gyakorolhat a biztonságosabb közösségi média és más digitális szolgáltatások fejlődésére, valamint az online biztonsággal kapcsolatos jogszabályok hatékonyságára.

Az EU eddig is konkrét intézkedésekkel lépett fel a kiskorúak védelme érdekében. Az Európai Bizottság által a közelmúltban hozott határozatok konkrét bizonyítékok alapján egyhangúan azt emelték ki, hogy kezelni kell azokat a fenyegetéseket, amelyekkel a gyermekek és a serdülők az interneten szembesülnek. Egyértelmű példa erre a Metával és a TikTokkal szemben tett előzetes megállapítás, amely szerint állítólag nem felelnek meg a kiskorúak online védelmére vonatkozó, a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályban előírt magas szintű normáknak, és nem biztosítanak könnyen hozzáférhető mechanizmusokat a gyermekek szexuális bántalmazását ábrázoló tartalmak bejelentésére. Emellett az Egyesült Államok bíróságainak közelmúltbeli, mérföldkőnek számító határozatai történelmi fordulópontot jelentenek a platformok felelősségéről szóló vitában.

A kiskorúak online védelmének rövid története

A gyermekek és serdülők online védelmére irányuló erőfeszítések egyidősek az internettel, és még a közösségi média, az okostelefonok és a mesterséges intelligencia előtti időszakban gyökereznek. A kiskorúak online védelmére vonatkozó mai szabályok alapjait az 1990-es években és a 2000-es évek elején fektették le olyan jogszabályok révén, amelyek célja, hogy lehetővé tegyék a szolgáltatások és a vállalkozások számára a határokon átnyúló működést és információcserét. Bár ezeket a szabályokat nem kizárólag a gyermekek és serdülők online védelmére szabták, számos olyan alapelvet lefektettek, amelyek az alább felsorolt három területen továbbra is a jelenlegi jogszabályok gerincét alkotják.

Az első ilyen terület a média és a digitális szolgáltatások belső piaci szabályozását érinti, amellyel kapcsolatban Európa-szerte közös szabályokat vezettek be a televíziós szolgáltatásokra vonatkozóan, beleértve az olyan tartalmakkal szembeni védelmet is, amelyek károsak lehetnek a kiskorúakra nézve. Az online vagy (az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv szerint) az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások első harmonizált kerete szintén támogatta a határokon átnyúló online szolgáltatások fejlesztését az EU-n belül.

A második terület az adatvédelemre és a magánélet védelmére vonatkozó szabályokat érinti, kezdve a személyes adatok tagállamokon átívelő gyűjtésére és felhasználására vonatkozó, az 1995. évi adatvédelmi irányelv keretében bevezetett közös normákkal.

A sort a harmadik terület zárja: a fogyasztóvédelem. Közös uniós szabályok segítik a megtévesztő és agresszív kereskedelmi gyakorlatokkal szembeni fellépést. Ezek a szabályok felismerik, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztóknak fokozott védelemre van szükségük, és ez az elv a digitális környezettel kapcsolatban is fontos. Mindez magában foglalja azon eseteket is, amikor a gyermekek és a serdülők olyan kereskedelmi gyakorlatoknak vannak kitéve, amelyek a felnőttektől eltérő módon érinthetik őket.

Mivel a digitális technológiák immár mélyen beágyazódtak a mindennapi életbe, az új kihívásokra való reagálás érdekében az EU folytatta a jogi keretek aktualizálását. Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) különleges védintézkedéseket vezetett be a gyermekek személyes adatainak védelme és az online beleegyezés garanciái érdekében. Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv kiterjesztésre került az audiovizuális tartalmak új formáira és a videomegosztó platformokra is. Végezetül a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet szabályokat állapított meg az online közvetítő szolgáltatásokra vonatkozóan, többek között kifejezetten a kiskorúak védelme céljából.

A fent említett változások szélesebb körű tendenciát tükröznek: a digitális technológiák már nem illeszkednek egyértelműen egyetlen szabályozási vagy jogi kategóriába. A közösségi média és más digitális szolgáltatások a média, a kommunikáció, a kereskedelem és az adatfeldolgozás elemeit ötvözik, gyakran ugyanazon a platformon belül. Következésképpen a kiskorúak online védelmével kapcsolatos hatékony megközelítésnek holisztikusnak kell lennie, és az uniós jog számos területén – többek között a platformok szabályozása, az adatvédelem, a fogyasztóvédelem és az audiovizuális média szabályozása terén – alkalmazott eszközökre kell támaszkodnia.

A mesterséges intelligencia gyors fejlődésével és elterjedésével párhuzamosan nőnek a kiskorúakat érintő online kockázatok. Mindez együtt jár a közösségi média és más digitális szolgáltatások folyamatos fejlődésével, amelyek célja, hogy megragadják és lekössék a felhasználók figyelmét, olyannyira, hogy immár kialakult a „figyelemgazdaság” rendszere. Minden eddiginél nagyobb szükség van arra, hogy a szabályozók fellépjenek a kiskorúak védelmének megerősítése érdekében, és képessé tegyék őket arra, hogy biztonságosan eligazodjanak a közösségi média+ világában.

A kiskorúakat érintő online kockázatokkal és lehetőségekkel kapcsolatos bizonyítékok

A gyors technológiai változások rendkívüli lehetőségeket teremtettek a gyermekek számára ahhoz, hogy eszmecserét folytassanak a kortársaikkal, kifejezzék kreatív hajlamukat, valamint hozzáférést nyerjenek különböző ismeretekhez és segítségnyújtási formákhoz. A gyermekek azonban nem felnőttek, és a közösségi média+ által meghatározott környezet különböző életkorokban különböző

kockázatoknak teszi ki őket fizikai és mentális egészségük és fejlődésük tekintetében. A társadalmi-gazdasági és egyéni tényezők, például a családi háttér és a nem, valamint a közösségi média és más digitális szolgáltatások kialakítása szintén döntő hatással bírnak.

A kiskorúak online védelmére és a tudatos internethasználatra való nevelésükre irányuló megfelelő intézkedések megalapozásához elengedhetetlen, hogy megalapozott bizonyítékokkal rendelkezünk arra vonatkozóan, milyen kockázatok és káros hatások kapcsolódnak a közösségi médiához és más digitális szolgáltatásokhoz. A közösségi média+ környezetében megvalósított sajátos jellemzők, funkciók vagy formátumok a gyermek vagy serdülő társadalmi és személyes körülményeitől függően eltérő mértékben károsak lehetnek. A faji, etnikai és vallási kisebbségi csoportokhoz tartozó kiskorúak, az LMBTQI+-közösség tagjai, a sajátos nevelési igényű vagy a már meglévő mentális egészségügyi problémákkal küzdő kiskorúak különösen kiszolgáltatottak lehetnek az online bántalmazásnak. Ezt a sebezhetőséget a közösségi média – más, káros, manipulatív vagy függőséget okozó tartalommal vagy kialakítással rendelkező digitális szolgáltatásokhoz hasonlóan – természetesen felerősíti. E tendenciák változásaival párhuzamosan a kutatásnak és a bizonyítékok gyűjtésének is fejlődnie kell.

A közösségi média és más digitális szolgáltatások jelentős fizikai és mentális egészségügyi kockázatot jelentenek a kiskorúakra nézve. Ami a fizikai egészséget illeti, a túlzott képernyőidő felváltja a szabadtéri játékot és sportot, illetve hatással lehet a gyermekek egészségére, erőnlétére és alvási szokásaira. A közösségi média+ és a különböző eszközök korai életkorban történő használata kiszorítja a tapasztalati felfedezést és a személyes társas interakciókat. Mindez hatással lehet a társadalmi-érzelmi fejlődésre és a mentális egészségügyi problémákra való fogékonyságra. Az eszközök hosszan tartó használata olyan panaszokat is okozhat, mint a váz- és izomrendszeri problémák és a digitális szemterhelés.

A közösségi média és más digitális szolgáltatások használata jelentős mentális egészségügyi kockázatot jelent a gyermekek számára. A közösségi média+ környezete a gyermekek mentális egészségét közvetlenül károsító kockázatokkal jár, amelyek súlyosbíthatják a már meglévő mentális egészségügyi problémákat, többek között a depressziót és a szorongást. A gyermekek és a serdülők kockázatoknak való kitettségét ebben a tekintetben is a társadalmi és az egyéni tényezők határozzák meg.

Általánosságban elmondható, hogy a gyermekek és serdülők körében a közösségi média és más digitális szolgáltatások nagy mértékű használata alvászavarokat és koncentrációs problémákat okoz, valamint a depresszió és a szorongás megnövekedett arányával jár. A függőséget okozó kialakítási elemek felerősítik ezeket a hatásokat azáltal, hogy ösztönzik a kényszeres ellenőrzést, a „kimaradástól való félelmet” (FOMO) és fokozzák a másokkal való összehasonlítást. Mindez alááshatja a kiskorúak önbecsülését és fokozhatja az őket érő stresszt. Az algoritmikus által felerősített tartalomterjedés és az ajánlórendszerek hozzájárulhatnak a dezinformáció

és a gyűlöletbeszéd elterjedéséhez. Az e hatásokból eredő jelentős károk különösen a kiszolgáltatott csoportokat érintik az interneten.

Jelentős a kockázata annak, hogy a kiskorúak bűncselekményeknek és jogellenes online tartalmaknak legyenek kitéve. Felnőttek és kiskorúak egyaránt szándékosan használják a közösségi médiát és más digitális szolgáltatásokat – többek között a játéklplatformokat – a gyermekekkel és serdülőkkel való kapcsolattartásra. Ennek kockázatai közé tartozik a gyermekek szexuális bántalmazásának (illetve az ezt bemutató anyagoknak) való kitettség, a behálózás, az internetes megfélemlítés, a radikalizálódás, valamint a jogellenes, erőszakos vagy terrorcselekmények elkövetésére való felbujtás. Az MI-eszközök széles körű használata komoly fenyegetést jelent a gyermekekre és a serdülőkre nézve a gyermekek szexuális bántalmazását ábrázoló mesterséges anyagok (például deepfake-ek) előállítása miatt. Ezek a visszaélések drasztikus hatással vannak a kiskorúak fejlődésére, mentális és fizikai egészségére, és – a legsúlyosabb esetekben – ez akár az életükbe is kerülhet.

Elsősorban továbbra is a közösségi média és más digitális szolgáltatók a felelősek azért, hogy a kiskorúak biztonságban legyenek az általuk nyújtott szolgáltatás használata közben. Emellett a szülők és a gondviselők fontos szerepet játszanak a gyermekek és a serdülők online töltött idejének felügyeletében, valamint abban, hogy segítsenek a kiskorúaknak a közösségi média+ környezetében őket érintő kockázatok közös kezelésében. A megfelelő offline tevékenységek és a személyes interakciók biztosítása minden életkorban alapvető fontossággal bír.

A számos potenciális ártalom ellenére a **közösségi média+ világa számos lehetőséget is kínál a gyermekeknek és a serdülőknek.** Ha a kiskorúak képesek biztonságban folytatni az online interakciókat és erőteljes digitális készségekkel rendelkeznek, a közösségi média és más digitális szolgáltatások használata előnyös lehet a jóllét, a társadalmi összekapcsoltság, a támogató társas hálózatok, az önkifejezési lehetőségek, a polgári szerepvállalás és a független tanulás tekintetében. A digitális készségek fejlesztését célzó kezdeményezések – mint például az uniós „gyermekbarát internet” portál vagy a Safer Internet Központok létrehozása, valamint a médiatudatossággal kapcsolatos ismeretek beépítése a nemzeti képzési és tantervekbe – igazolták, hogy segítségükkel fejleszthető a kritikus gondolkodás, a dezinformációval szembeni ellenállás és a kiskorúak biztonságos internethasználati készsége.

A közösségi média és más, tervezésüknél fogva biztonságos digitális szolgáltatások hozzájárulhatnak a gyermekek és serdülők tudatos internethasználatra való neveléséhez és online szerepvállalásukhoz azáltal, hogy támogatják a digitális készségek és a médiatudatosság elsajátítását. Ha az iskolák – a szülők és gondviselők támogatásával – életkorhoz igazított digitális oktatásban részesítik a tanulókat, az szintén segíthet felkészíteni a kiskorúakat arra, hogy

megragadják az online világ által kínált lehetőségeket, és képesek legyen kezelni az esetleges kockázatokat és károkat.

Az életkorra jellemző kockázatok kezelésének szükségessége

A kiskorúak növekedésével és függetlenedésével párhuzamosan a szülők egyre kevésbé tudják felügyelni gyermekeik online tevékenységeit. Egyre nagyobb hatással van a gyermekekre a társaik által gyakorolt befolyás. A serdülőkorban a nagykorúság közeledtével a kiskorúak egyre önállóbbá válnak az internethasználat terén, és képesek jobban megérteni és kezelni az online világban jelentkező kockázatoknak való kitettségüket. A 3 évesek és a 16 évesek természetesen eltérő szükségletekkel rendelkeznek. Ez rávilágít a **gyermekek online biztonságával kapcsolatos, a fejlődés szempontjait szem előtt tartó megközelítés fontosságára**, amelyet ebben a jelentésben alkalmaztunk, **különbséget téve a korcsoportok között**:

A **3 évesnél fiatalabb** gyermekek passzív online felhasználóként elsősorban kapcsolati kockázatoknak és az ún. „technoferenciának”¹ vannak kitéve. A kockázatok nagyrészt abból erednek, hogy a gondviselők a képernyő előtt töltött idővel helyettesítik a közvetlen interakciót, hogy „lenyugtassák” a kisgyermeket, vagy eltereljék a figyelmét. Ez hatással lehet a gyermekek figyelmének tartósságára, a nyelvtanulásukra és társadalmi-érzelmi fejlődésükre.

A **3 és 5 éves kor közötti** gyermekek mint felügyelet alatt álló, új független felhasználók egyre inkább ki vannak téve az online környezetben rejlő és a képernyőknek való nagyobb kitettséggel kapcsolatos kockázatoknak. Az azonnali örömezésre, az ismétlődő jutalmazásra és a folyamatos külső ingerekre optimalizált közösségi média és egyéb digitális szolgáltatások alapvetően nincsenek összhangban a gyermekek kialakulóban lévő képességeivel, és károsíthatják hosszú távú fejlődésüket.

6 és 9 éves kor között jelentősen bővül a közösségi média és más digitális szolgáltatások használata a gyermekek körében. Az online világból származó, külső forrásból érkező visszajelzések (például lájkok, pontszámok és rangsorok) hatással vannak az önértékelésre, amely a való világban a fejlődő kompetenciákon alapul. Ez felerősítheti a teljesítménnyel kapcsolatos és a társakkal való összehasonlítás által keltett szorongást, növelve az internetes megfélemlítéssel, a gyűlöletbeszéddel és a kortársak által történő zaklatással szembeni kiszolgáltatottságot.

10 és 12 éves kor között a gyermekek hozzáférése a közösségi média+ tereihez a társadalmi részvétel központi előfeltételévé válik. Ebben az életkorban a legérezhetőbbek a gyermekeken a fejlődés során jelentkező érzékenység és a platformvezérelt felerősítés kölcsönhatásai. Az algoritmikus ajánlási rendszerek fokozzák a másokkal való összehasonlítás jelenségét, a káros vagy jogellenes tartalmaknak (többek között a gyermekek szexuális bántalmazását ábrázoló

¹A szülő és a gyermek közötti interakció megszakítása a technológiai eszközök használatával.

anyagoknak, a szélsőséges propagandának és a dezinformációnak), valamint a depresszió és a szorongás tüneteit súlyosbító addiktív kialakítási mintáknak való kitettséget. A közelmúlt jövőre vonatkozó kutatásai arra engednek következtetni, hogy ha a gyermek 12 éves korban kapja meg az első okostelefonját (13 éves kor helyett), egy év elteltével nagyobb lehet az esetében a depresszió és más mentális egészségügyi problémák kockázata^{vi}. Ez a példa rávilágít, hogy a gyermekek 13 éves kor alatt általában véve különösen kiszolgáltatottak.

13 és 15 éves kor között a serdülők a közösségi média és az egyéb digitális szolgáltatások felügyelet mellett történő használatáról egyre inkább az autonóm használatra térnek át. Ebben az életkorban a gondviselők és oktatók által nyújtott iskolai felügyelet hagyományos formái egyre kevésbé hatékonyak. A kockázatokat egyre inkább a közösségi média és más digitális szolgáltatások struktúrái alakítják, nem pedig kizárólag az egyéni magatartás. Az egyik fő kihívás az olyan algoritmikus rendszerek kezelése, amelyek meghatározzák a kitettséget és hatással vannak a viselkedésre, miközben korlátozott átláthatósággal működnek.

Az autonómiára való átállás a felnőtté válás megszokott része a mai online világban, hasonlóan az offline világhoz. A kérdés tehát nem az, hogy miként lehet visszatartani a serdülőket az autonómiára való átállástól, hanem az, hogy hogyan lehet korlátozni a serdülők ártalmaknak való kitettségét a fejlődésük szempontjából leginkább kiszolgáltatott életszakaszban. A hatékony védelemhez olyan, a fejlődést szem előtt tartó, többretegű megközelítésre van szükség, amely ötvözi a közösségi média és más digitális szolgáltatások szabályozását, az oktatási intézkedéseket, valamint az önszabályozás és a kritikus médiahasználat támogatását.

Végezetül **16 és 18 éves kor között** a serdülők abba az életszakaszba érnek, amikor megszilárdul az identitásuk és megnövekszik az önállóságuk. A serdülők fejlődőben lévő képességei hatékonyan felkészítik őket az online felmerülő kockázatok megértésére és kezelésére. Neurobiológiai fejlődésük azonban korántsem ért véget, és a függőség, a szorongás és a mentális egészségügyi problémák kockázatát súlyosbítja a közösségi média és más digitális szolgáltatások használata. Ebben az életkorban a serdülőknek meg kell szerezniük a digitális világban való sikeres és biztonságos eligazodáshoz és az abban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásához szükséges készségeket (például a kritikus gondolkodás és értékelés képességét).

A kiskorúak online védelmének és tudatosságra nevelésének hat irányadó elve

A közösségi média+ környezetében jelenlévő, a gyermekeket és a serdülőket érintő kockázatok és lehetőségek miatt olyan átfogó szakpolitikai keretre van szükség, amely egyaránt védi és tudatosságra neveli a kiskorúakat az online térben. A **különleges testület munkáját a társelnökök által kidolgozott alábbi hat irányadó elv határozta meg**, amelyeket e jelentés szerkezete is követ. Az intézkedéseknek szilárd bizonyítékokon és a gyermekek előtt álló online kihívások és lehetőségek elemzésén

kell alapulniuk. A hatékony végrehajtás és értékelés kulcsfontosságú ahhoz, hogy elérjük a kívánt eredményeket.

- **1. elv: Fejlődésközpontú megközelítés (lásd az 1. fejezetet)**

Életkorhoz igazított szabályozás és differenciált iránymutatások biztosítása. A gyermekek és serdülők fejlődésének szakaszai olyan védelmi intézkedések kidolgozását és bevezetését teszik szükségessé, amelyek képesek kezelni az adott életkorban jelentkező kockázatokat. Amennyiben lehetséges, a szóban forgó intézkedéseknek figyelembe kell venniük a gyermekek személyes és társadalmi körülményeit, amelyek súlyosbíthatják a kockázatoknak való kitettségüket.

- **2. elv: Egyenlőség és sokszínűség (lásd a 2. fejezetet)**

A kockázatok és az online ártalmaknak való kitettség terén fennálló egyenlőtlenségek felismerése a különböző korosztályok és társadalmi-gazdasági csoportok tekintetében. A nemi identitás, a szexualitás, a faji, etnikai és vallási háttér, a sajátos nevelési igények és a már meglévő mentális egészségügyi problémák mind hatással vannak a kiskorúak online ártalmakkal szembeni kiszolgáltatottságára. Mindezek a tényezők befolyásolják azokat az erőforrásokat és kapacitásokat is, amelyekkel a szülőknek és a gondviselőknek támogatniuk kell a gyermekeket és a serdülőket az autonómia felé vezető útjuk során.

- **3. elv: A kiskorúak védelme (lásd a 3. fejezetet)**

A gyermekek és a serdülők számára lehetővé kell tenni, hogy élvezhessék a biztonságos közösségi média+ terei által nyújtott előnyöket. A kiskorúak káros tartalmakkal, függőséget okozó elemekkel, digitális elhanyagolással² és online bűncselekményekkel (például szexuális bántalmazással) szembeni védelmét meg kell valósítani a közösségi média és más digitális szolgáltatások kialakítása során. A káros tartalmak vagy funkciók bejelentését egyszerűvé kell tenni a kiskorúak számára. Az ilyen bejelentéseket prioritásként kell kezelni, és a szolgáltatóknak haladéktalanul el kell távolítaniuk a káros tartalmakat vagy funkciókat.

- **4. elv: A digitális szolgáltatások elszámoltathatósága és fogyasztói jogok (lásd a 3. fejezetet)**

Elsősorban a közösségi médiának és más digitális szolgáltatóknak kell felelősséget vállalniuk azért, hogy az online terek biztonságosak legyenek a kiskorúak számára a hozzáférés és a használat tekintetében. A digitális szolgáltatások „beépített” biztonsági intézkedéseinek előmozdítása és a tartalomalapú szabályozás gyors érvényesítése. A bizonyítási tehernek a közösségi médiára és más digitális

²A gondviselő ismétlődően elmulasztja a fejlesztés szempontjából megfelelő figyelem, reakció, felügyelet vagy védelem biztosítását, mivel a digitális technológiák zavarják, kiváltják vagy aláássák az alapvető gondviselői funkciókat.

szolgáltatókra kell hárulnia, akiknek még azelőtt igazolniuk kell, hogy a szolgáltatásaik elemei nem károsak, mielőtt hozzáférhetnének a gyermekekhez és serdülőkhez.

- **5. elv: Tudatosságra nevelés és médiaoktatás (lásd a 4. fejezetet)**

A szülők, gondviselők, tanárok és oktatók képessé tétele arra, hogy támogassák a gyermekek és a serdülők biztonságos és autonóm internethasználatra való fokozatos átállását. Elegendő lehetőség (például digitális jártassággal és médiatudatossággal kapcsolatos képzések) és olyan megfelelő infrastruktúra biztosítása, amely lehetővé teszi a szülők számára, hogy átgondolják saját tevékenységeiket, és iránymutatást nyújtsanak a kiskorúak online interakcióihoz. Az intézkedéseket a gondviselők és a pedagógusok szerepéhez kell igazítani, amely a gyermekek és serdülők fejlődésével együtt változik.

- **6. elv: A gyermekek jogai és szerepvállalása (lásd a 4. fejezetet)**

A gyermekek biztonságos online és offline szerepvállaláshoz, interakcióhoz és közös alkotáshoz való jogának védelme. A gyermekvédelmi intézkedéseknek mindig a gyermekjogokon kell alapulniuk, a vonatkozó nemzetközi keretekben³ meghatározottak szerint. Az életkorra vonatkozó korlátozásoknak tiszteletben kell tartaniuk a gyermekek online jogait, arányosnak, időben korlátozottnak kell lenniük, és mindig szem előtt kell tartaniuk a gyermekek mindenek felett álló érdekét. Mindez azt is kihangsúlyozza, hogy valamennyi korosztályban figyelmet kell fordítani a kiskorúak offline tevékenységeire, és elő kell mozdítani azokat.

Az online gyermekbiztonsággal foglalkozó különleges testület társelnökei és az elnök különleges tanácsadói

Prof. Dr. Jörg M. Fegert

Dr. Maria Melchior

Prof. Dr. Jörg M. Fegert

Az Ulmi Egyetemi Kórház
gyermek- és serdülőkori
pszichiátriai,
pszichoszomatikai és
pszichoterápiai tanszékének
orvosi igazgatója

Dr. Maria Melchior

A Francia Országos
Egészségügyi és Orvosi
Kutatóintézet (INSERM)
kutatásért felelős igazgatója

³Nevezetesen az ENSZ Gyermekjogi egyezményében és a Gyermekjogi Bizottság általános észrevételeiben, az Európai Unió Alapjogi Chartájában és az EU gyermekjogi stratégiájában.

HAT IRÁNYADÓ ELV

A kiskorúak online védelme és tudatosságra nevelése

O N L I N E GYERMEKVÉDELEM

HELYZETELEMZÉS

FEJLŐDÉSKÖZPONTÚ MEGKÖZELÍTÉS

Az életkorhoz igazodó szabályozás és differenciált iránymutatások biztosítása

ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS SOKSZÍNŰSÉG

A társadalmi csoportok közötti egyenlőtlenségek elismerése a kockázatok, a kitettség és a digitális veszélyek tekintetében

A KISKORÚAK VÉDELME

Védelem a káros tartalmakkal, a függőséget okozó kialakítással, a digitális elhanyagoltsággal és a bűnözéssel (pl. szexuális erőszak, zaklatás) szemben

A DIGITÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK ELSZÁMOLTATHATÓSÁGA ÉS A FOGYASZTÓI JOGOK

Az alapértelmezett biztonság és a tartalomalapú szabályozás érvényesítése

TUDATOS INTERNETHASZNÁLATRA NEVELÉS ÉS MÉDIAOKTATÁS

A szülők és gondviselők felkészítése arra, hogy támogassák a kiskorúak digitális készségeit és jártasságát, a felelős internethasználat idejében

GYERMEKJOGOK ÉS SZEREPVÁLLALÁS

A biztonságos szerepvállalás és közös gondolkodás jogának megóvása az online környezetben

INTÉZKEDÉSEK

ÉRTÉKELÉS

A közösségi média és más digitális szolgáltatások életkorhoz igazított használatára vonatkozó ajánlások

1. 0 és 2 év közöttiek: Kerüljük a képernyőt és a közösségi média+ használatát!

A képernyőknek való túlzott kisgyermekkorú kitétség elkerülése nem jelent teljes tilalmat. Ehelyett az ajánlás felismeri a gyermekek fejlődési szükségleteit a kötődés, az érzékszervi fejlődés és a korai nyelvtanulás tekintetében. A szülőknek és gondviselőknek elsősorban személyes interakciókra kell törekedniük, és oda kell figyelniük saját digitális eszköz-használatukra is, pozitív példát mutatva és elkerülve a „technoferenciát”. Ez a megközelítés összhangban van az Egészségügyi Világszervezet ajánlásaival, és célja megelőzni a gyermekek neurobiológiai és kognitív fejlődési zavarait, valamint az érzelmi kötődés kialakításával kapcsolatos és a fizikai jellegű (például a látást érintő) problémáikat.

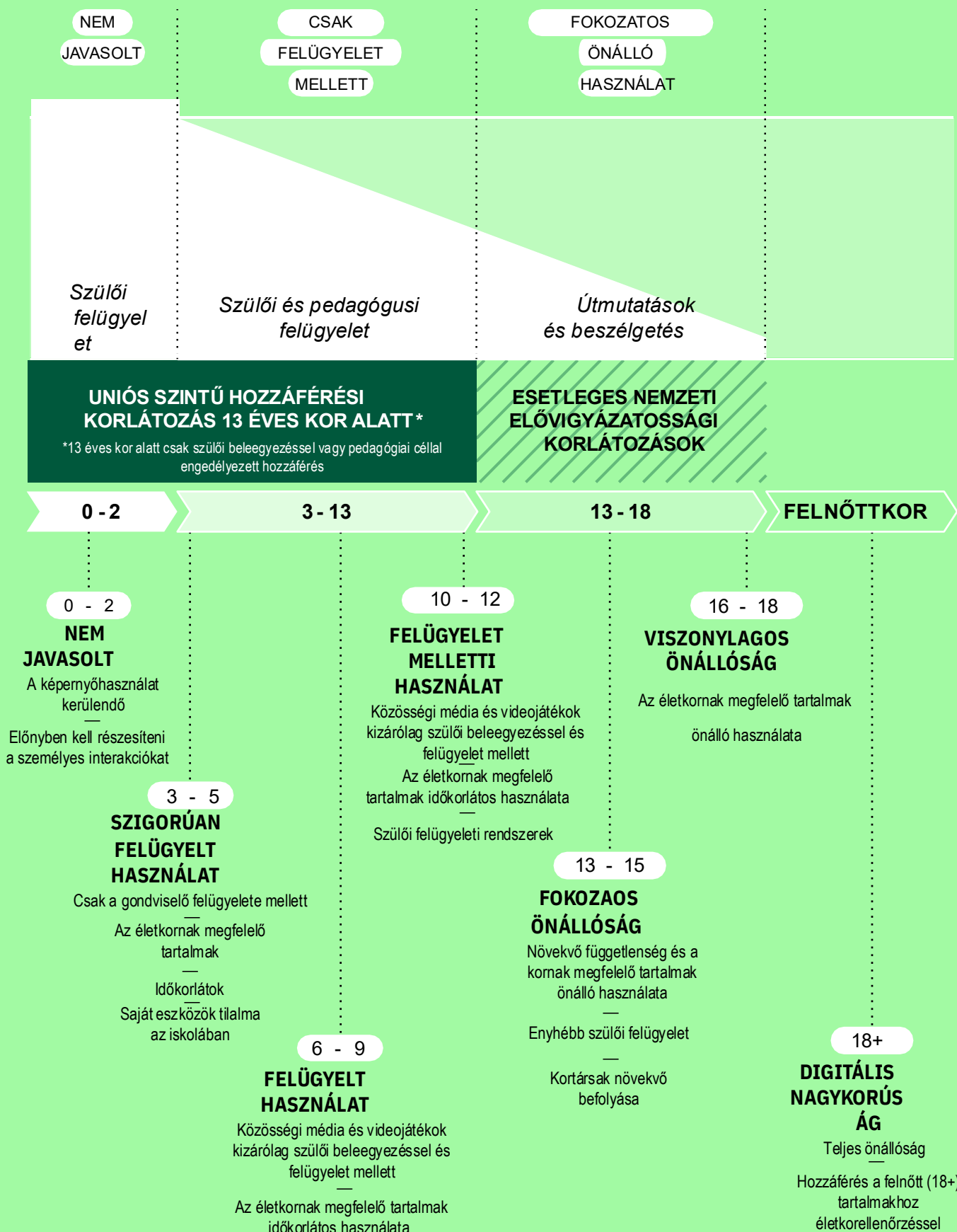
2. 3 és 12 év közöttiek: Az életkornak megfelelő közösségi média+ és eszközök felügyelet melletti használata.

Gyermekek nem használhatnak felügyelet nélkül internetalapú eszközöket. Az iskoláknak biztosítaniuk kell olyan infrastruktúrát, ahol az oktatási célú eszközök felügyelet és korlátok mellett használhatók, támogatva a digitális jártasságot és a médiatudatosságot, az érzelmi rezilienciát és a kockázatok kritikus átgondolását. A szülőknek és gondviselőknek felügyelniük és támogatniuk kell a digitális autonómia fokozatos kialakulását, az életkornak megfelelő közösségi médiára és egyéb digitális szolgáltatásokra támaszkodva. Emellett rendszeresen beszélgetni kell a gyermekekkel a kiskorúak online interakcióinak lehetséges előnyeiről és kockázatairól. Mind a gondviselőknek, mind az oktatóknak továbbra is ösztönözniük kell az ilyen korú gyermekeket az offline tevékenységekben való részvételre.

3. 13 és 18 év közöttiek: Az életkornak megfelelő közösségi média+ fokozatos önálló használata.

13 és 18 év között a serdülők csak az életkoruknak megfelelő és „alapértelmezetten biztonságos” közösségi médiához és egyéb digitális szolgáltatásokhoz férhetnek hozzá, amelyek aktívan bevezették a kulcsfontosságú biztonsági elemeket (például a végtelenített görgetés és az ajánlórendszerek korlátozását). Ezen „alapértelmezetten biztonságos” közösségi média és más digitális szolgáltatások fejlesztéséig továbbra is döntő fontosságú az életkorhoz igazított egyéni szülői ellenőrzés és felügyelet. A szabályozók további elővigyázatossági intézkedéseket is fontolóra vehetnek. Mivel a 16 év feletti kamaszok nagyobb digitális autonómiára törekednek, a káros online tartalmaknak való kitétség kockázatai továbbra is fenyegetik őket. Ezért a szülőknek és a gondviselőknek továbbra is beszélgetniük kell a gyermekekkel online élményeikről. A serdülők számára kiemelten hozzáférhetővé kell tenni a támogató szolgáltatásokat és panasztételi rendszereket, továbbá a közösségi média és más digitális szolgáltatások felelősségteljes használatát segítő kortárs partneri támogató hálózatokat.

A kiskorúak életkornak megfelelő közösségimédia+-használata

A gyermekek és serdülők online védelmére vonatkozó ajánlások

- **A 13 év alatti gyermekek közösségi médiához és egyéb digitális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek harmonizált, uniós szintű korlátozására irányuló javaslat.**

Helyénvaló javasolni a 13 év alatti gyermekek közösségi médiához és egyéb digitális szolgáltatásokhoz, köztük az MI-társakhoz való hozzáféréseinek harmonizált, uniós szintű korlátozását. A harmonizált hozzáférési korlátozás megkönnyítené az arányos és jogszerű életkor-azonosítás megvalósítását, és ösztönözné a közösségimédia- és más digitális szolgáltatókra vonatkozó beépített biztonsági követelményeket. 13 év alatti gyermekeknek csak szülői engedéllyel és felügyelettel, illetve oktatási környezetben, időkorlátok mellett szabadna hozzáférniük az életkoruknak megfelelő közösségimédia+-környezetekhez. 13 éves kortól a serdülők fokozatosan mind önállóbban használhatják az életkoruknak megfelelő és biztonságos közösségi médiát és egyéb digitális szolgáltatásokat.

Az uniós szinten harmonizált, egységesen 13 éves alsó korhatárt rögzítő szabályok hozzájárulnának az egységes piac megfelelő működéséhez, egységes megfelelési keretet biztosítva a szolgáltatók számára. A harmonizált szabályok mind nemzeti, mind uniós szinten megkönnyítenék a szabályozók általi végrehajtást és felügyeletet. Emellett az egész Unióban egységes szintű védelmet biztosítanának minden kiskorúnak az online térben, társadalmi-gazdasági, kulturális és nemzeti körülményeiktől függetlenül.

- **Hatékony életkor-azonosítási rendszerek bevezetése az életkor ellenőrzésére, illetve a kiskorúak online környezetben való védelmét és tudatosságra nevelését szolgáló, a beépített biztonságon alapuló, életkorhoz igazított megközelítések alátámasztására.**

Az életkor-azonosítási módszereknek – az életkor ellenőrzésének, illetve becslésének – arányosaknak kell lenniük, és meg kell felelniük bizonyos minimumkövetelményeknek, főként az alapvető felhasználói jogok, köztük a gyermekjogok és a kapcsolódó biztosítékok tekintetében. Valamennyi, az életkor ellenőrzését szolgáló módszernek be kell tartania a legmagasabb szintű adatvédelmi normákat, és ki kell zárnia a személyazonosító okmányok és biometrikus adatok életkorbecslés céljából történő feldolgozását. Olyan technikai szabványokat kell alkalmazni, például a nem feltáró bizonyítás módszerét, amelyek biztosítják, hogy sem az életkort felmérő platform, sem az életkor-ellenőrző szolgáltató ne jusson olyan információkhoz, amelyek a felhasználó nyomon követését vagy azonosítását eredményezhetik.

Az életkorellenőrzési módszereknek pontosaknak kell lenniük az adott életkor- vagy korcsoport-meghatározásban, és a gyakorlatban könnyen és megbízhatóan

alkalmazhatóknak kell lenniük valós körülmények között. Emellett ellenállóknak kell lenniük a kijátszással és a kiberbiztonsági fenyegetésekkel szemben, inkluzív (és megkülönböztetésmentes) módon kell működniük, és mindenki számára egyformán elérhetőnek kell lenniük, akinek szüksége lehet rájuk. A közösségimédia- és más digitális szolgáltatóknak tartaniuk kell magukat azon vállalásukhoz, hogy a kiskorúakat megóvják a kockázatos szolgáltatásoktól és az önmagukat gyerekeknek, illetve serdülőknek kiadó felhasználóktól.

- **A közösségi média és más digitális szolgáltatások kialakításának kulcsfontosságú biztonsági elemeire vonatkozó szabályok kiterjesztése és harmonizálása.**

A közösségi médiát és más digitális szolgáltatásokat világos beépített biztonsági elemekkel és életkorhoz igazított biztosítékokkal kell ellátni (például korlátozva a végtelenített görgetést, az automatikus lejátszást, a push értesítéseket és a problémás, személyre szabott ajánlási motorokat). A függőséget okozó kialakítás, a megtévesztő tervezési megoldások, a kényszerű megkeresések és az ún. nyúlüreg-hatás elleni fellépés jegyében a beépített védelmi beállításoknak a közösségi média és más digitális szolgáltatások szerves részét kell képezniük. A kulcsfontosságú biztonsági elemekre vonatkozó szabályok kiterjesztése és harmonizálása jogbiztonságot és egységességet garantálna a közösségi média+ környezetében. A technológia gyors fejlődése miatt a kulcsfontosságú biztonsági elemekre vonatkozó szabályoknak kiigazíthatóknak kell lenniük, hogy alkalmasak maradjanak az újabb káros tervezési elemek kezelésére.

- **A bizonyítási teher áthárítása a közösségi médiára és más digitális szolgáltatókra a termékek és szolgáltatások kiskorúak számára is biztonságos voltával kapcsolatban.**

Konkrét életkori korlátozásokat kell alkalmazni mindaddig, amíg a közösségimédia- és más digitális szolgáltatók be nem vezetnek a gyermekek és serdülőket védő kulcsfontosságú biztonsági tervezési jellemzőket. Mindaddig, amíg a szolgáltatók nem bizonyították a biztonsági és életkorhoz igazodó elemek meglétét, vagyis az uniós és nemzeti rendelkezéseknek való megfelelést, nem férhetnek hozzá a kiskorú felhasználókhoz. Amennyiben létezik „alapértelmezetten biztonságos” változat, az életkornak nem megfelelő (felnőttekre szabott) funkciók csak hatékony életkor-ellenőrzés után aktiválhatók.

- **A végrehajtási és értékelési kapacitások megerősítése.**

Tekintettel a gyermekek online biztonságára alkalmazandó számos szabályra (a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet, az általános adatvédelmi rendelet, a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet stb.), a felügyeleti hatóságoknak fokozniuk kell a jogi keretek közötti együttműködést és információcserét. Ez

kulcsfontosságú az inkohereenciák elkerüléséhez, valamint az alapvető jogok védelmében gyökerező koherens, kiszámítható és hatékony jogi környezethez. Az Európai Bizottságnak olyan mechanizmusokat kell kidolgoznia, amelyek segítik a felügyeleti hatóságok közötti zökkenőmentes együttműködést, kiaknázva a meglévő végrehajtási struktúrákat. Ezenkívül fel kell mérni, szükség van-e további erőforrásokra és szerkezetátalakításra a végrehajtásért és értékelésért felelős szabályozó hatóságok körében. Mérlegelni kell, milyen intézkedések erősíthetik meg a civil társadalom végrehajtásban betöltött szerepét és hozzájárulását a végrehajtási képességekhez, többek között a meglévő struktúrákon keresztül. A végrehajtás terén törekedni kell a kiegészítő jellegre, és ki kell küszöbölni az egymásnak ellentmondó intézkedéseket.

- **Mielőbbi intézkedések elfogadása annak garantálására, hogy a közösségimédia- és más digitális szolgáltatókat egyértelmű kötelezettségek terheljék a gyermekek online szexuális bántalmazásának megelőzése, felderítése, bejelentése és megakadályozása terén, többek között az interperszonális kommunikáció során is.**

A gyermekek szexuális bántalmazásának megelőzésére és az ellene folytatott küzdelemre vonatkozó szabályok megállapításáról szóló ideiglenes rendelet hatályvesztése miatt jelenleg keletkezett gyermekbiztonsági joghézagot gyorsan fel kell számolni. Az uniós társjogalkotóknak mielőbb el kell fogadniuk a gyermekek szexuális bántalmazásának megelőzéséről és az ellene folytatott küzdelemről szóló hosszú távú rendeletre irányuló javaslatot. A gyermekek szexuális bántalmazásával kapcsolatos nyomozások több mint 80%-a a közösségimédia- és más digitális szolgáltatók által tett bejelentésekből indul ki. A gyermekek gyakran túlságosan félnek ahhoz, hogy bejelentsék a bántalmazást. E gyakorlatok megszüntetésének egyetlen módja többnyire a gyermekek szexuális bántalmazását ábrázoló anyagok felderítése, a személyközi kommunikációra kiterjedően is.

- **A tagállamok 13 éves kortól további elővigyázatossági hozzáférési korlátozásokat vezethetnek be a közösségi médiára és más digitális szolgáltatásokra vonatkozóan.**

Bármely további elővigyázatossági hozzáférési korlátozásnak komplementer módon kell illeszkednie a közösségi médiához és más digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés 13 éves kor alatti, uniós szintű korlátozásához. A kamaszkorúak csak olyan közösségimédia+-környezethez férhetnek hozzá, amely a tartalom és a tervezési jellemzők tekintetében biztonságos, életkoruknak megfelelő, és amelynek kialakítása szem előtt tartja jogaikat és szükségleteiket. A tagállamok eltérő történelmi és nemzeti kontextusuknak megfelelően dönthetnek a 13 évesnél magasabb korhatár elfogadása mellett. Minden további elővigyázatossági nemzeti

hozzáférési korlátozást folyamatosan értékelni kell, és adott esetben felül kell vizsgálni, amint a közösségi média és más digitális szolgáltatások alapértelmezetten biztonságosnak minősülnek a gyermekek és kamaszok számára.

- **A kutatókra vonatkozó adathozzáférési és adatvizsgálati szabályok fokozott érvényre juttatása.**

A digitális szolgáltatásokról szóló, 2025. júliusi felhatalmazáson alapuló rendelet 40. cikke elvben új utat nyitott az ún. ellenőrzött kutatók számára az online platformok adataihoz való hozzáféréshez. Ezek az adatok felhasználhatók a rendszerszintű kockázatok felderítéséhez, azonosításához és megértéséhez, valamint a gyermekek online biztonságát szolgáló kockázatcsökkentő intézkedések értékelését alátámasztó kutatásokhoz.

Az, hogy ez a lehetőség beváltja-e a hozzá fűzött reményeket, attól függ, hogy a közösségimédia- és más digitális szolgáltatók betartják-e a szabályokat, illetve hogy a szabályozók hatékonyan végrehajtják-e azokat. Emellett függ az érintett szolgáltatások körétől, valamint az adatok minőségétől és az adatszolgáltatás folyamatosságától is. A Bizottságnak a felhatalmazáson alapuló rendelet nyomán szerzett kezdeti kutatói tapasztalatok alapján értékelést kell készítenie a 40. cikk szerinti adathozzáférési és -vizsgálati követelmények operatív teljesítményéről. Ez kulcsfontosságú annak garantálásához, hogy az online platformok kiszolgálják a megfelelési, kockázatértékelési és kutatás célú adathozzáférési kérelmeket.

Az adathozzáférési kötelezettségek nemcsak a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet átláthatósági eszköztárának kulcsfontosságú elemei, hanem a közösségimédia- és más digitális szolgáltatók szélesebb körű kockázatcsökkentési kötelezettségeinek is részét képezik. A kisebb platformokat is ösztönözni kell arra, hogy tegyék lehetővé a kutatók számára az adatokhoz való hozzáférést, figyelemmel arra, hogy ezek a platformok milyen kockázatokat hordoznak a kiskorúakra nézve, illetve hogy a független ellenőrzés milyen fontos szerepet tölthet be e kockázatok kezelésében. A 40. cikk végrehajtása során a tudományos adatok kezelésére és az adatgazdálkodásra vonatkozó FAIR-irányelvek⁴ alkalmazásának kell irányadónak lennie.

⁴ A tudományos adatok kezelésére és az adatgazdálkodásra vonatkozó FAIR-irányelveket 2016-ban fektette le egy, a Scientific Data című folyóiratban megjelent tanulmány. Az említett alapelvek célja a tudományos adatok újrafelhasználását támogató infrastruktúra fejlesztése, és ezáltal a gépi és emberi adatkeresési és -felhasználási képességek javítása. Lásd: Wilkinson, M.D., et al. (2016). [The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship](#), Scientific Data, 3.

Ajánlások a gyermekek és serdülők tudatos internethasználatra nevelésére vonatkozóan

- **A kiskorúak biztonságos lehetőségeinek bővítése a közösségimédia+-környezet alakításában való aktív részvétel terén.**

A gyermekeknek és a kamaszoknak érdemi lehetőséget kell biztosítani arra, hogy aktívan részt vehessenek a gyermekek online biztonságát és tudatosságra nevelését elősegítő jogszabályok, szakpolitikák és oktatási kezdeményezések alakításában. Bővíteni kell azon eszközök használatát, amelyek révén a gyermekek és a fiatalok hozzá tudnak járulni e munka megalapozásához. Konkrétabban, a gyermekeket is be kell vonni a biztonsági politikák, képzési programok, értékelések és iránymutatások közös kidolgozásába. Az intézkedéseket folyamatosan nyomon kell követni és értékelni kell a gyermekek biztonságára és jogaira gyakorolt hatásuk szempontjából.

A részvételi folyamatoknak garantálniuk kell, hogy a gyermekek világos tájékoztatást kapjanak, megértsék hozzájárulásuk felhasználásának módját, és visszajelzést kapjanak az eredményekről. Külön erőfeszítéseket kell tenni a hátrányos helyzetű, marginalizált és kiszolgáltatott csoportokból származó gyermekek bevonására. Minden, a gyermekeket érintő részvételi tevékenységet megfelelő védelmi intézkedéseknek kell kísérniük.

- **A gyermekek és serdülők panasztételi mechanizmusainak és fogyasztói jogainak megerősítése.**

A gyermekek és serdülők részéről érkező bejelentéseket és panaszokat a közösségimédia- és más digitális szolgáltatóknak előre kell sorolniuk a tartalommoderálási eljárások során. A segélyvonalak és a panasztételi mechanizmusok megfelelő finanszírozása érdekében nyomatékosabbá kell tenni a meglévő keretek között a szolgáltatókat terhelő kötelezettségeket. Az említett mechanizmusoknak az életkornak megfelelőnek, felhasználóbarátnak, hozzáférhetőnek és hatékonnak kell lenniük, és biztosítaniuk kell a magánélet védelmét.

- **A kiskorúakra, szülőkre és gondviselőkre, tanárookra és oktatókra vonatkozó digitális oktatási és jártassági intézkedések általános érvényesítése.**

A digitális oktatást és jártasságot az oktatás minden szintjén be kell építeni a kiskorúak, a szülők és a tanárok alapkészségei közé. A digitális jóllét kérdését integrálni kell a mindenki számára elérhető digitális oktatásba.

Az oktatásnak fel kell készítenie a gyermekeket és a serdülőket arra, hogy kritikusan tudják kezelni az online információkat és forrásokat, és felismerjék a manipulációs technikákat, köztük a dezinformációt, a deepfake-et és a célzott hirdetéseket. Emellett a kiskorúak, a szülők és a tanárok körében tudatosítani kell

azt, hogy hogyan készülnek és oszthatók meg a digitális tartalmak, illetve az algoritmusok hogyan alakítják azt, amit a felhasználók látnak és tapasztalnak a közösségi média+ világában.

Az online biztonság strukturált oktatásának gyakorlati készségeket kell kifejlesztenie a személyes adatok védelme, az adatvédelmi beállítások kezelése, a digitális személyazonosság biztonságának megőrzése, valamint a kockázatok azonosítása terén, különös tekintettel a közösségi médiára, az üzenetküldésre és a játékkörnyezetekre. Ezeket a készségeket fokozatosan kell fejleszteni, az alapvető biztonsági reflexektől indulva, elősegítve a digitális lábnyom, a beleegyezés és a platformkockázatok komplexebb megértését. Az egészséges képernyőhasználat a tevékenységek közötti egyensúlyra és a figyelem-menedzsmentre vonatkozó iránymutatások, valamint a túlzott vagy káros használati minták felismerése révén segíthető elő.

- **Több lehetőség és megfelelő infrastruktúra kialakítása az offline tevékenységek támogatására.**

A tagállamoknak és a helyi hatóságoknak fenn kell tartaniuk és bővíteniük kell a megfizethető sport- és művészeti tevékenységekhez, az ifjúsági klubokhoz, könyvtárakhoz és közösségi terekhez való hozzáférést, ösztönözve az egészséges offline kapcsolatletteremtést és vonzó alternatívákat teremtve a kiskorúaknak a túlzott képernyőhasználattal szemben. Ennek részeként olyan biztonságos, inkluzív és az életkornak megfelelő környezetekbe kell beruházni, ahol a kiskorúak kapcsolatba léphetnek egymással, együtt tanulhatnak, játszhatnak és pozitív kapcsolatokat építhetnek ki közösségükön belül.

- **A szülőknek szóló iránymutatások közös kidolgozásának előmozdítása.**

Az EU-nak és a tagállamoknak a szülői egyesületekkel karöltve támogatniuk kell a szülőknek szóló iránymutatások kidolgozását. Ezek világos és közérthető tanácsokkal szolgálhatnak arról, hogy a szülők és a gondviselők hogyan tudják támogatni a kiskorúak biztonságos, felelős és pozitív szerepvállalását a közösségimédia+-környezetekben. Az iránymutatásoknak gyakorlati tanácsokat kell tartalmazniuk a kulcsfontosságú kérdésekben, köztük az online biztonság és a magánélet védelme, a digitális jóllét, az etikus és felelős használat, illetve a támogató szolgáltatások elérése terén.

- **Elegendő közfinanszírozás biztosítása és közös normák kidolgozása a civil társadalmi szervezetek és a partneri tanácsadás számára.**

Az EU-nak és a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a Safer Internet Központok és a hasonló civil társadalmi szervezetek továbbra is elegendő pénzügyi forráshoz

jussanak, és hogy munkájukat szakértők által kidolgozott közös normák támogassák. Ez elengedhetetlen a tevékenységeik – köztük a figyelemfelkeltés, a képzések és a támogató szolgáltatások – fenntartásához és továbbfejlesztéséhez. A közfinanszírozás elengedhetetlen a függetlenség és a kohézió garantálásához.

A forrásokból jutnia kell a partneri tanácsadás, a segélyvonalak, a forródrót-szolgálatok, az oktatási erőforrások, a figyelemfelkeltő kampányok és a kapacitásépítési tevékenységek továbbfejlesztésére is. További beruházásokat kell eszközölni a szóban forgó intézmények láthatóságának, hozzáférhetőségének és elérhetőségének növelésére, többek között a kiszolgáltatott kiskorúak körében, támogatva a biztonságosabb közösségimédia+-környezeteket előmozdító kezdeményezéseket.

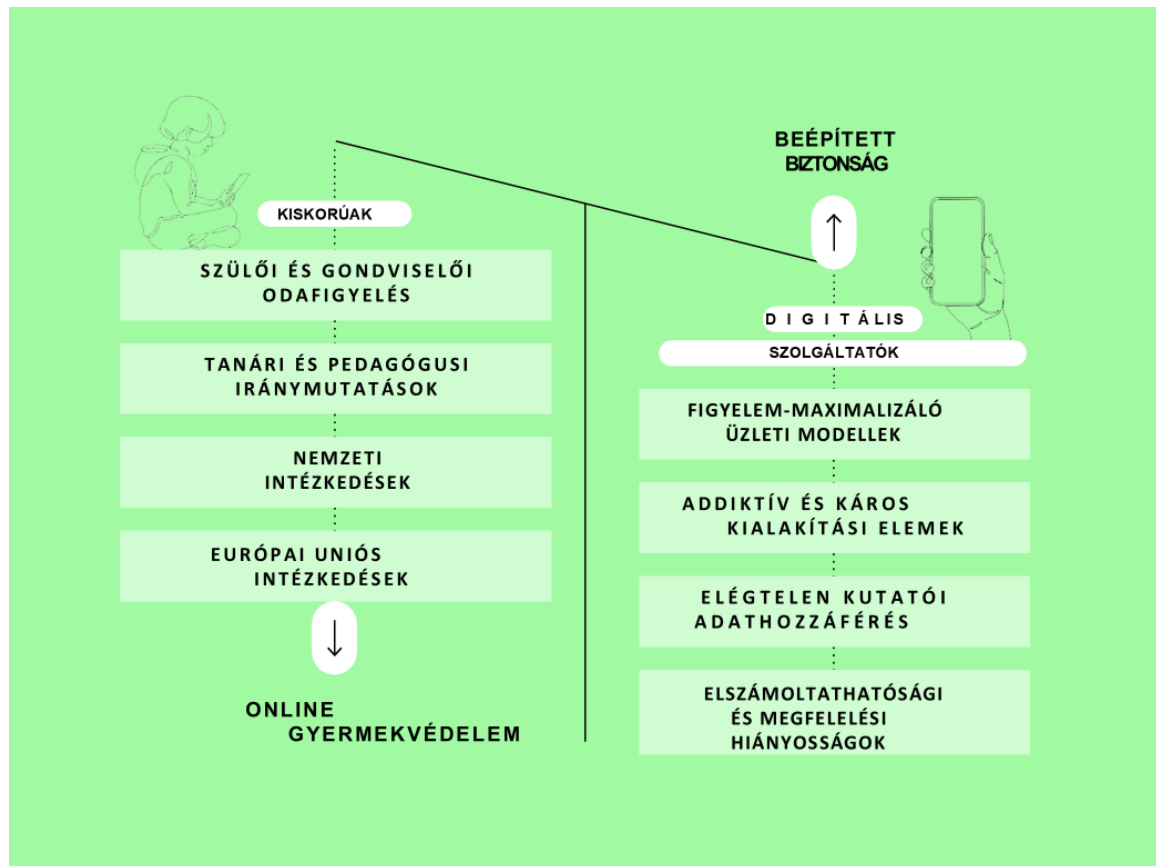
- **Hosszú távú finanszírozás biztosítása az európai nagy léptékű longitudinális kutatásra, valamint a randomizált kontrollált vizsgálatok támogatása.**

A serdülőkori agy kognitív fejlődéséről (Adolescent Brain Cognitive Development, ABCD) szóló észak-amerikai tanulmány⁵ ihlető példaként szolgálhat a gyermekek online biztonságával kapcsolatos nagy léptékű európai longitudinális kutatás számára. A nagy léptékű (tízéves vagy annál hosszabb időszakot felölelő) európai longitudinális bizonyítékok rendelkezésre állása fontos támaszt jelent a gyermekek online biztonságával kapcsolatos fejlődésközpontú és neurobiológiai megközelítés érvényesítéséhez. Ez segíthet pótolni az európai kontextusban a kapcsolódó megállapítások hiányosságait a közösségi média és más digitális szolgáltatások használatának a kiskorúak fejlődésére, fizikai és mentális egészségére, valamint online ártalmaknak való kitettségére gyakorolt hatásai kapcsán.

A randomizált kontrollált vizsgálatok kulcsfontosságúak a szakpolitika tudományos alapjának megerősítéséhez. A kutatásfinanszírozásnak kifejezetten támogatnia kell azokat a fejlődésközpontú és pszichopatológiai megközelítéseket, amelyek a kiskorúak online kockázatokkal szembeni érzékenységét vizsgálják, a gyermek- és serdülőkori társadalmi és egyéni tényezők befolyásának figyelembevételével.

⁵ Az ABCD-tanulmány az Egyesült Államokban készült legnagyobb hatókörű hosszú távú tanulmány az agy fejlődéséről és a gyermekek egészségéről. A vizsgálat több mint 11 ezer 9–10 éves gyermek viselkedési fejlődését követte nyomon a fiatal felnőttkorig tartó serdülőkori időszakban. Az összegyűjtött adatok, amelyek a serdülőkori agy fejlődésére vonatkozó alapkövetelmények kidolgozásának alapját képezhetik, a nem, a nemi identitás, az alvás, a testmozgás és a képernyő előtt töltött idő serdülőkori fejlődésre gyakorolt hatásait vizsgálják. A tanulmány megállapításai segítenek megérteni a serdülőkori mentális egészségügyi problémák kialakulását és azoknak a szerhasználattal való kapcsolatát is.

2. ábra: Az ökoszisztéma kiegyensúlyozása: beépített biztonság a közösségimédia+-környezetekben

Online biztonság

TANÁCSOK GYERMEKEKNEK ÉS KAMASZOKNAK

Ismerd a jogaidat – ne feledd, hogy az online térben jogod van a biztonságra és a tiszteletteljes bánásmódra!

Légy udvarias másokkal az online térben – a közösségi média és a videójáték legyen pozitív élmény mindenki számára! Bánj tisztelettel a többiekkel, ahogy szeretnéd, hogy veled bánjanak!

Gondold meg, mielőtt posztolsz – a fényképek, videók és kommentek örökre meg fognak maradni az online térben. Csak olyan tartalmat ossz meg, amiről úgy érzed, évek múlva is vállalható lesz mások előtt!

Védd a személyes adataidat – ne ossz meg az interneten személyes adatokat, például a teljes nevedet, a lakcímedet, az iskoládát, a telefonszámodat, a jelszavaidat vagy a pillanatnyi tartózkodási helyedet!

Ne feledd, hogy az MI egy eszköz, és nem valós személy – az MI hibázhat és hamis információkat, képeket, videókat, hangokat vagy üzeneteket hozhat létre.

Ellenőrizd mindent, mielőtt megbízol valakiben vagy megosztasz valamit – az interneten távolról sem minden igaz! Mindig óvatosan kezeld az információkat, főleg a meglepő történeteket, videókat vagy üzeneteket, és ellenőrizd megbízható források használatával őket, mielőtt megosztanád!

Ismerd fel a veszélyt – várj egy kicsit és gondold át, ha egy „ismerős ismerősétől” kapsz szokatlan megkeresést, ha olyan ajánlatot kapsz, amely „túl szép ahhoz, hogy igaz legyen”, vagy üzenetben próbálnak gyors döntést kicsikarni tőled!

Ne fogadj el fotókat vagy chat-meghívásokat ismeretlenektől – ha kétségeid vannak valakinek az életkora vagy a személyazonossága felől, kérj meg egy felnőttet, hogy ellenőrizze az illetőt (vagy írd meg, hogy ott ül veled valamelyik szülőd, és várd meg a reakciót)!

Használd az adatvédelmi és biztonsági beállításokat – állítsd a fiókjaidat privátra, használj erős jelszavakat, és amikor csak lehet, extra biztonsági elemeket!

Ne ossz meg magánjellegű képeket – soha ne ossz meg intim fényképeket vagy videókat, még akkor sem, ha valaki rá próbál beszélni (főleg ha még nem vagy 18 éves)! Amit egyszer megosztasz, afőlött többé nincs ellenőrzésed.

Tiltsd le, jelentsd és gyűjts bizonyítékokat – ha valaki online zaklat, megpróbál becsapni, fenyeget vagy rossz érzést kelt benned, jelentsd és tiltsd le, illetve mentsd le a vonatkozó képernyőfotókat és üzeneteket!

Ha valami baj van, szólj egy felnőttnek, akiben megbízol – segítséget kérni nem jelenti azt, hogy ostobaságot csináltál vagy bajba keverted magad!

Segíts, hogy az internet biztonságosabb hely legyen – tanulj meg, hogy működnek az alkalmazások, a játékok, a weboldalak, az algoritmusok és az MI, és segíts másoknak is, hogy biztonságosan használják azokat!

Adj hangot a véleményednek – légy aktív, és segíts alakítani a jövő digitális világát!

Online biztonság

TANÁCSOK SZÜLŐKNEK ÉS GONDVISELŐKNEK

Segítsünk a gyermekeknek egészséges képernyőhasználati szokásokat kialakítani – korlátozzuk a képernyőidőt: a 0 és 2 éves közötti kor legyen teljesen képernyőmentes, a 10–12 évesek csak az életkornak megfelelő időkorlátok között, felügyelet mellett használják az internetet. A 13–18 éves kamaszokkal meg kell beszélni a képernyőidő korlátait, hogy maradjon elég idejük tanulni és találkozni a barátaikkal.

Ellenőrizzük, hogy az alkalmazások és játékok megfelelnek-e a gyermek életkorának!

A fiatalabb gyermekek (12 éves kor alatt) **a konzolokat és az eszközöket csak felnőtt jelenlétében használják.**

Ne engedjük az eszközök használatát a fürdőszobában, a hálósobában és az étkezések közben!

Figyeljünk oda a gyerekek beszélgetésének hangnemére internetezés és online játékok közben! Vegyük észre a figyelmeztető jelzéseket!

Töltsünk együtt időt online – kérjük meg a gyermeket, hogy nézze a felnőttel együtt a kedvenc tartalmait!

Ne kritizáljuk a „dolgaikat” – segítsünk a gyerekek kialakítani a saját ítéletképességét (érdemes megfigyelni, az algoritmus milyen tartalmakat javasol nekik)!

Bíztassuk arra a gyerekeket, hogy mondják el, ha az interneten valami aggasztja őket – nyugtassuk meg őket, hogy szívesen segítünk, ne szidjuk vagy büntessük meg őket, és ne fessük meg őket az eszközüktől!

Folytassuk a beszélgetést az online biztonságról akkor is, amikor nagyobbak a gyerekek – 16, illetve 18 éves kor után is!

Kerüljük a szülői túlposztolást – alaposan gondoljuk át, mielőtt megosztjuk az interneten a gyerekek vagy kamaszok fotóit, videóit! Ismeretlenek és az MI is számos módon visszaélhetnek velük.

Mutassunk példát – ne feledkezzünk bele az online eszközökbe, amikor a gyerekek a közelben vannak! Adjuk meg nekik a figyelmet, amit megérdemelnek, és ne mulasszuk el megélni velük a fontos pillanatokat és beszélgetéseket.

A társelnökök ajánlásainak teljes jegyzéke fejezetenként

1. fejezet: A gyermekek online biztonságának fejlődésközpontú megközelítése

1. Életkorhoz igazított online gyermekvédelmi intézkedések kidolgozása és bevezetése
2. Biztonságos online terek garantálása a kiskorúak számára
3. A kiskorúak és támogatói körük tudatos internethasználatra nevelése
4. (0–2 éves korig) – A gondviselők figyelmének felhívása a közvetlen emberi interakció fontosságára a fejlődésben, egész kisgyermekkortól kezdve
5. (0–2 éves korig) – A közösségi média és más digitális szolgáltatások használatának kerülése és a képernyőknek való kitettség minimális szinten tartása, különösen 3 éves kor alatt
6. (0–2 éves korig) – A gyermekeket érintő adatok közösségimédia-profilok általi terjesztésének korlátozása
7. (3–12 éves korig) – Strukturált, felügyelt online tevékenységek a gyermekek számára
8. (3–12 éves korig) – Színvonalas digitális és jólléti képzések a gyermekeknek és az őket támogató köröknek
9. (13–18 éves korig) – Fokozatos önállóság lehetővé tétele az online térben a serdülők számára

2. fejezet: A kiskorúakat az online térben fenyegető kockázatok bizonyítékai

10. Bizonyítékok gyűjtése a nem kellően kikutatott területeken a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal alátámasztására
11. A közösségi médiának és más digitális szolgáltatásoknak aktívan be kell vonniuk a független tudományos szakértőket a kockázatcsökkentési stratégiák és eszközök kialakításába
12. Hosszú távú finanszírozás biztosítása az európai nagy léptékű longitudinális kutatásra, valamint a randomizált kontrollált vizsgálatok támogatásának fenntartása
13. Beruházás egy biztonságos, közös európai kutatási infrastruktúrába, amely lehetővé teszi a kiskorúak adataihoz való biztonságos hozzáférést
14. A kutatókra vonatkozó adathozzáférési és adatellenőrzési szabályok fokozott érvényre juttatása

3. fejezet: A kiskorúak védelme a gyorsan változó közösségimédia+-környezetben

15. A 13 év alatti gyermekek közösségi médiához és egyéb digitális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek harmonizált, uniós szintű korlátozására irányuló javaslat
16. Hatékony életkor-azonosítási rendszerek bevezetése az életkor ellenőrzésére, illetve a kiskorúak online biztonságát és tudatosságát szolgáló, a beépített biztonságon alapuló, életkorhoz igazított megközelítések alátámasztására
17. A közösségi média és más digitális szolgáltatások kialakításának kulcsfontosságú biztonsági elemeire vonatkozó szabályok kiterjesztése és harmonizálása
18. A bizonyítási teher áthárítása a közösségimédia- és más digitális szolgáltatókra a termékek és szolgáltatások kiskorúak számára is biztonságos voltaival kapcsolatban
19. A végrehajtási és értékelési kapacitások megerősítése
20. Mielőbbi intézkedések elfogadása annak garantálására, hogy a közösségimédia- és más digitális szolgáltatókat egyértelmű kötelezettségek terheljék a gyermekek online szexuális bántalmazásának megelőzése, felderítése, bejelentése és megakadályozása terén, többek között az interperszonális kommunikáció során is
21. A tagállamok 13 éves kortól további elővigyázatossági hozzáférési korlátozásokat vezethetnek be a közösségi médiára és más digitális szolgáltatásokra vonatkozóan
22. A fogyasztóvédelmi politikák megerősítése a kiskorúak online biztonsága érdekében
23. A megvalósult intézkedések hatásának folyamatos nyomon követése és értékelése
24. A gyermekek adatainak GDPR szerinti kezelése során a közösségi médiának és más digitális szolgáltatásoknak garantálniuk kell, hogy a gyermekek mindenek felett álló érdeke elsődleges szempont legyen
25. A termékfelelősségről szóló irányelv hatékony végrehajtásának biztosítása

4. fejezet: A kiskorúak felkészítése arra, hogy biztonságosan eligazodjanak a digitális világban

26. A kiskorúak biztonságos lehetőségeinek bővítése a közösségimédia+-környezet alakításában való aktív részvétel terén
27. A gyermekek és serdülők panasztételi mechanizmusainak és fogyasztói jogainak megerősítése

28. Olyan, az EU értékein alapuló közösségi média és egyéb digitális szolgáltatások létrehozásának és használatának finanszírozása és előmozdítása, amelyek révén a kiskorúak biztonságosan kapcsolatba léphetnek egymással
29. A kiskorúakra, szülőkre és gondviselőkre, tanárookra és oktatókra vonatkozó digitális oktatási és jártassági intézkedések általános érvényesítése
30. Több lehetőség és megfelelő infrastruktúra kialakítása az offline tevékenységek támogatására
31. A szülőknek szóló iránymutatások közös kidolgozásának előmozdítása
32. A legkorszerűbb és naprakész ellenőrzési és felügyeleti eszközök rendelkezésre állásának biztosítása a szülők és a gondviselők részére
33. Elegendő közfinanszírozás biztosítása és közös normák kidolgozása a civil társadalmi szervezetek és a partneri tanácsadás számára
34. Az egészségügyi rendszer felkészítése arra, hogy diagnosztizálni és kezelni tudja a közösségi média és más digitális szolgáltatások használatából eredő függőségeket és egyéb mentális egészségügyi zavarokat
35. A digitális jártasság és a médiatudatosság tanárképzésbe való beépítésének, illetve a szülők bevonásának támogatása
36. Az MI-jártasság előmozdítása a digitális oktatás szerves részeként
37. Az iskoláknak strukturált lehetőségeket kell biztosítaniuk a mentális egészség és a digitális jóllét javítására
38. Az oktatási válaszingtezkedések során kiemelt figyelmet kell fordítani a kiszolgáltatott csoportokra
39. Beruházás a biztonságos, preventív jellegű, robusztus és megbízható oktatási digitális infrastruktúrába

Jegyzetek – Előszó

ⁱEurópai Bizottság (2026). [Digitális évtized – Eurobarométer-jelentés – 2026. február-március.](#)

ⁱⁱDán elnökség, az Európai Unió Tanácsa (2026). [A jütlandi nyilatkozat:a kiskorúak számára biztonságos online világ kialakítása.](#)

ⁱⁱⁱEurópai Parlament (2025). [A kiskorúak online védelme – Az Európai Parlament 2025. november 26-i állásfoglalása a kiskorúak online védelméről \(2025/2060\(INI\)\).](#)

^{iv}Európai Tanács (2026). [Az Európai Tanács következtetései](#), 2026. március 19.

^vG7 (2026). [A vezetők biztonságosabb digitális tér kialakítását szorgalmazzák a kiskorúak számára.](#)

^{vi}Philadelphiai Gyermekkorház (2026). [Age Limits Alone Won't Fix Smartphone Risks, Suggests Children's Hospital of Philadelphia Study \(A philadelphiai gyermekkorház tanulmánya szerint a korhatárok bevezetése önmagában nem oldja meg az okostelefonokkal kapcsolatos kockázatokat\).](#)
Hozzáférés: 2026. július 12.